

§ 34

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Sinikka Vepsän ym. valtuustoaloitteesta Seurasaaren
uimala-alueen saunahankkeen perumiseksi**

HEL 2021-013431 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Seurasaaren saunahankkeella voi olla myönteisiä vaikutuksia siihen, että nyt varsin vähällä käytöllä olleen uimarannan tunnettavuus lisääntyy ja käyttäjämäärät kasvavat. Toisaalta saunahanke on herättänyt huolta siitä, miten ainutlaatuinen miljöo ja uimarannan yhteisöllisyys turvataan jatkossa. Jos saunapaikan hakuprosessia jatketaan, tulee varaukseen ja myöhemmin maanvuokrasopimukseen kirjata riittävät ehdot liittyen uuden saunan toimintaan, saunan toteutussuunnitteluun ja saunan lähiympäristöön liittyen. Näin varmistetaan, että saunahanke ei vaaranna alueen suojelutavoitteiden tai uimaranta- ja talviuintikäytön toteutumista. Kaikki rannan nykykäytön muodot jatkuvat saunahankkeen toteutuessakin. Jotta naisille varattu alue on riittävän suuri, pitää harkita naisten ja miesten alueiden vaihtamista keskenään. On tarpeellista myös pohtia, onko saunalle nyt osoitettu sijainti ylipäättään optimaalisin vaihtoehto.

Saunapaikkojen kysyntä on Helsingissä viime vuosina kasvanut, ja kaupunki vastaa kysyntään tarjoamalla kolmea uutta saunatonttia keskeisiltä rantapaikoilta, joista yksi on Seurasaaren saunapaikka. Haku-menettelyyn osallistui Seurasaaren osalta 6 hakijaa, joista kaksi valittiin loppuvuodesta käytyihin jatkoneuvotteluihin. Arviointiryhmä on päättänyt saunapaikkojen varauksensaajiksi esitettävän tahot. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan mielestä pitäisi vielä arvioida, olisiko yhteisöllisyyttä ja saunaperinnettä painottava hanke sopivampi kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen miljööseen. Yleiseen käyttöön tulevien saunojen yhteyteen on mahdollista toteuttaa myös pienimuotoista kahvila- ja ravintolatoimintaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo saunatoiminnan vahvistavan uimarannan tunnettavuutta kaupunkilaisten keskuudessa ja siten lisäävän sen käyttöä ja laajentavan käyttäjäkuntaa. Sauna kahviloineen on myös toivottu lisä Seurasaaren suosittuun rantareitin palveluihin.

Seurasaarella toimii kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ylläpitämä uimaranta. Seurasaaren uimaranta on Helsingin kahdesta nudistirannasta toinen. Seurasaaren uimarannalla on naisille ja miehille erilliset, aidatut alueet. Uimala on yhteiskäytössä keskiviikkoisin ja sunnuntaisin,

jolloin uima-asua on käytettävä. Uima-asua edellyttävät vuorot on todettu suosituiksi ja niiden laajentavan uimarannan kävijäkuntaa. Uimarantaa hoitavien työntekijöiden mukaan Seurasaaren uimarannalla on uskollinen kävijäkuntansa, jolle ranta on tärkeä hyvinvoinnin lähde. Toisaalta henkilökunnan näkemykset tukevat ajatusta siitä, että pinta-alaltaan varsin laaja ranta voisi kestäväällä tavalla palvella laajempaakin käyttäjäkuntaa.

Saunapaikkojen haun ensisijaisena tavoitteena on ollut, että toiminnan tulee edistää Seurasaaren virkistyskäyttöä ja täydentää uimalan palveluntarjontaa. Hakumenettelyn arviointikriteereissä on painotettu saunapalveluiden tarjoamista yleiseen käyttöön. Saunatoiminta vahvistaisi myös uimarannan nykyisiä palveluita ja lisäisi sen tunnettavuutta, jonka myötä nykyistä useampi helsinkiläinen tai matkailija voisi löytää nykyisin suljetuksi mielletystä uimala-alueesta virkistyspaikan.

Seurasaaren uimarannalla käyntimäärät ovat vuosien 2018–2020 aikana vaihdelleet 2 000 – 7 000 käyntikerran välillä. Seurasaaren uimarantaa voidaan käyntikertatilastojen valossa pitää käyntimääriltään pieneenä uimarantana, koska Helsingissä on 15 uimarantaa, joissa on enemmän käyntikertoja kuin Seurasaaren uimarannalla. Kesäkäytön lisäksi Seurasaaren talviuintipaikalla oli vuonna 2021 yhteensä noin 9 000 käyntikertaa. Seurasaaren talviuintitoiminnasta vastaa Seurasaaren Uimarit ry. Tilastojen valossa voidaan todeta, että pandemia-aika on kasvattanut myös Seurasaaren uimarannan kävijämääriä.

Seurasaassa on voimassa asemakaava vuodelta 2004, ja silloin tehdyt linjaukset ovat edelleen asianmukaiset. Seurasaaren uimalan käytössä oleva alue on määritelty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi, jolla muutos- ja korjaustyöt on tehtävä siten, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Kaavan mukaan alueelle saa rakentaa uimalatoimintaa palvelevan, mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön soveltuvan saunan.

Asemakaavan mukaan uimalan rakennukset, aita ja rakennelmat on säilytettävä. Kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoitus katsoo, että saunahankkeessa esitetyt muutokset ovat asemakaavan mukaisia. Eteläosan aidan siirtäminen tai uudelleen rakentaminen vanhan mallin mukaan ei heikennä uimala-alueen arvoa.

Helsingin merellisen strategian mukaisesti kaupunki haluaa edistää rantojen palveluiden kehittämistä. Saunapaikkojen vuokralaisten ja toteuttajien valinnassa on käytössä kaikille avoin hakumenettely ja vuokrat on ennalta määritelty. Saunapaikat luovutetaan jatkoneuvottelujen perusteella 30 vuoden vuokrasopimuksilla. Kaupungin vakiintuneiden tontinluovutusehtojen lisäksi huomioidaan kunkin kohteen erityispiirteet.

Lausunnon valmistelua on tehty yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli erityissuunnittelija Minttu Perttula. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Veronika Honkasalo: Korvataan toinen kappale kokonaan seuraavalla kappaleella:

”Seurasaaren saunahankkeella voi olla myönteisiä vaikutuksia siihen, että nyt varsin vähällä käytöllä olleen uimarannan tunnettavuus lisääntyy ja käyttäjämäärät kasvavat. Toisaalta saunahanke on herättänyt huolta siitä, miten ainutlaatuinen miljöo ja uimarannan yhteisöllisyys turvataan jatkossa. Jos saunapaikan hakuprosessia jatketaan, tulee varaukseen ja myöhemmin maanvuokrasopimukseen kirjata riittävät ehdot liittyen uuden saunan toimintaan, saunan toteutussuunnitteluun ja saunan lähiympäristöön liittyen. Näin varmistetaan, että saunahanke ei vaaranna alueen suojelutavoitteiden tai uimaranta- ja talviuintikäytön toteutumista. Kaikki rannan nykykäytön muodot jatkuvat saunahankkeen toteutuessakin. Jotta naisille varattu alue on riittävän suuri, pitää harkita naisten ja miesten alueiden vaihtamista keskenään. On tarpeellista myös pohtia, onko saunalle nyt osoitettu sijainti ylipäättään optimaalisin vaihtoehto.”

Kannattaja: Tuomas Tuomi-Nikula

Vastaehdotus 2:

Veronika Honkasalo: Lisäksi lisätään kolmannen kappaleen lauseen ”Arviointiryhmä on päättänyt nyt saunapaikkojen varauksensaajiksi....” jälkeen seuraavaa lause: ”Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan mielestä pitäisi vielä arvioida, olisiko yhteisöllisyyttä ja saunaperinnettä painottava hanke sopivampi kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen miljööseen.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Vastaehdotus 3:

Hiikka Ahde: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla Seurasaaren saunahankkeen toteuttamista voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen perumista ko. alueelle ja esittää etsittäväksi saunalle uutta paikkaa esimerkiksi Pukkisaariin, joihin kaavan mukaan ”saa siirtää museorakennuksia ja rakentaa museotoimintaan liittyviä kevyitä rakennelmia”

Voimassa olevassa vuoden 2004 asemakaavassa 11130 uimarannalla on merkintä VV/s: ”Uimaranta-alue. Kulttuurihistoriallisesti arvokas uimaranta-alue. Pukusuojarakennukset, aidat ja muut rakennelmat on säilytettävä. Muutos- ja korjaustyöt on tehtävä siten, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Alueelle saa rakentaa uimalatoimintaa palvelevan, mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön soveltuvan saunan.”

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että 1000 neliömetrin lohkaistu uimarannasta vaarantaa ainutlaatuisen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön suojelemisen. Vuonna 1906 perustetun, naturistirantana toimivan uimalan käyttö on runsasta ja palvelee myös talviuimareita. Se on perustamisestaan asti lunastanut paikkansa rauhallisena ja turvallisena uimapaikkana myös naisille. Uimalan aidatun alueen sisälle uskaltautuu sellainenkin henkilö, jolle yleiselle uimarannalle meno on syystä tai toisesta ylivoimaista. Siellä kukin voi olla omana itsenään, ilman tuijotusta ja epämurkavaa huomiota tai häirintää.

Naisten puolella kävijöitä on runsaasti, joten kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että naisten alueesta suunniteltu lohkaistu polkee pahasti juuri naisten oikeuksia. Hanke pienentäisi naisten puoleista ranta-aluetta varjoisine männikköineen käytännössä puoleen nykyisestä. Saunalta jäljelle jäävä alue olisi pääasiassa jyrkkää kalliorinnettä, jolla ei ole mahdollista oleskella turvallisesti.

On aika ilmeistä, että suunniteltu sauna oheispalveluineen muuttaisi täysin uimalan luonteen ja siten koko alueen käytön. Vaarana on, että se tekisi naistenpuolen nykyisenlaisen käytön mahdottomaksi. Lisäksi rauhallinen, ainutlaatuinen luontokohde vastapäätä suojeltua lintujen pesimäsaarta ja perinteinen arvokas kokonaisuus tuhoutuisi peruuttamattomasti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta huomioi lausunnossaan myös sen, että uimalan kävijät eivät katso tarvitsevansa eivätkä halua saunaa uimalaan. Ei edes erittäin runsas ja aktiivinen talviuintiväki. Vanha, saunan mahdollistava kaava tehtiin lähes kaksikymmentä vuotta sitten ilman perusteellista pohdintaa ja keskustelua. Aikoinaan ei myöskään nähty luonnon itseisarvoa parantavan virkistykseen lähteenä siten kuin tänä päivänä.

Kannattaja: Mahad Ahmed

Veronika Honkasalon vastaehdotuksesta 1 ja Hilka Ahteen vastaehdotuksesta 3 äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

15.02.2022

Lopuksi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaisesta lisäyksestä äänestettiin erikseen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Ei-ehdotus: Hilikka Ahteen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 11

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Oona Hagman, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Nina Miettinen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Ei-äännet: 2

Hilikka Ahde, Mahad Ahmed

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Tässä äänestyksessä Veronika Honkasalon vastaehdotus 1 voitti Hilikka Ahteen vastaehdotuksen 3 äänin 11 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 4

Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 9

Hilikka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Oona Hagman, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 4 - 9.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5
Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Ei-äännet: 5
Hilka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Oona Hagman, Veronika Honkasalo

Tyhjä: 3
Outi Alanko-Kahiluoto, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen

Poissa: 0

Äänten mentyä tasan 5 - 5 (3 tyhjää) puheenjohtajan ääni ratkaisi, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Minttu Perttula, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 24.11.2021 Vepsä Sinikka Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen peruminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa Seurasaaren saunahankkeen toteuttamista voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen perumista ja esittää, että saunapaikan hakuprosessia jatketaan suunnitellusti siten, että varaukseen ja myöhemmin maanvuokrasopimukseen kirjataan riittävät ehdot liittyen uuden saunan toimintaan, saunan toteutussuunnitteluun ja saunan lähiympäristöön liittyen.

Näin varmistetaan, että saunahanke ei vaaranna alueen suojelutavoitteiden tai uimaranta- ja talviuintikäytön toteutumista. Kaikki rannan nykykäytön muodot jatkuvat saunahankkeen toteutuessakin.

Saunapaikkojen kysyntä on Helsingissä viime vuosina kasvanut, ja kaupunki vastaa kysyntään tarjoamalla kolmea uutta saunatonttia keskeisiltä rantapaikoilta, joista yksi on Seurasaaren saunapaikka. Hakumenettelyyn osallistui Seurasaaren osalta 6 hakijaa, joista kaksi valittiin loppuvuodesta käytyihin jatkoneuvotteluihin. Arviointiryhmä on päättänyt saunapaikkojen varauksensaajiksi esitettävien tahot. Yleiseen käyttöön tulevien saunojen yhteyteen on mahdollista toteuttaa myös pieni- muotoista kahvila- ja ravintolatoimintaa. Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunta katsoo saunatoiminnan vahvistavan uimarannan tunnettavuutta kaupunkilaisten keskuudessa ja siten lisäävän sen käyttöä ja laajentavan käyttäjäkuntaa. Sauna kahviloineen on myös toivottu lisä Seurasaaren suosittuun rantareitin palveluihin.

Seurasaarella toimii kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ylläpitämä uimaranta. Seurasaaren uimaranta on Helsingin kahdesta nudistirannasta toinen. Seurasaaren uimarannalla on naisille ja miehille erilliset, aidatut alueet. Uimala on yhteiskäytössä keskiviikkoisin ja sunnuntaisin, jolloin uima-asua on käytettävä. Uima-asua edellyttävät vuorot on todettu suosituiksi ja niiden laajentavan uimarannan kävijäkuntaa. Uimarantaa hoitavien työntekijöiden mukaan Seurasaaren uimarannalla on uskollinen kävijäkuntansa, jolle ranta on tärkeä hyvinvoinnin lähde. Toisaalta henkilökunnan näkemykset tukevat ajatusta siitä, että pinta-alaltaan varsin laaja ranta voisi kestäväällä tavalla palvella laajempaa käyttäjäkuntaa.

Saunapaikkojen haun ensisijaisena tavoitteena on ollut, että toiminnan tulee edistää Seurasaaren virkistyskäyttöä ja täydentää uimalan palveluntarjontaa. Hakumenettelyn arviointikriteereissä on painotettu saunapalveluiden tarjoamista yleiseen käyttöön. Saunatoiminta vahvistaisi myös uimarannan nykyisiä palveluita ja lisäisi sen tunnettavuutta, jonka myötä nykyistä useampi helsinkiläinen tai matkailija voisi löytää nykyisin suljetuksi mielletystä uimala-alueesta virkistyspaikan.

Seurasaaren uimarannalla käyntimäärät ovat vuosien 2018–2020 aikana vaihdelleet 2 000 – 7 000 käyntikerran välillä. Seurasaaren uimarantaa voidaan käyntikertatilastojen valossa pitää käyntimääriltään pieneenä uimarantana, koska Helsingissä on 15 uimarantaa, joissa on enemmän käyntikertoja kuin Seurasaaren uimarannalla. Kesäkäytön lisäksi Seurasaaren talviuintipaikalla oli vuonna 2021 yhteensä noin 9 000 käyntikertaa. Seurasaaren talviuintitoiminnasta vastaa Seurasaaren Uimarit ry. Tilastojen valossa voidaan todeta, että pandemia-aika on kasvattanut myös Seurasaaren uimarannan kävijämääriä.

Seurasaarella on voimassa asemakaava vuodelta 2004, ja silloin tehdyt linjaukset ovat edelleen asianmukaiset. Seurasaaren uimalan käytössä oleva alue on määritelty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi, jolla muutos- ja korjaustyöt on tehtävä siten, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Kaavan mukaan alueelle saa rakentaa uimalatoimintaa palvelevan, mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön soveltuvan saunan.

Asemakaavan mukaan uimalan rakennukset, aita ja rakennelmat on säilytettävä. Kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoitus katsoo, että saunahankkeessa esitetyt muutokset ovat asemakaavan mukaisia. Eteläosan aidan siirtäminen tai uudelleen rakentaminen vanhan mallin mukaan ei heikennä uimala-alueen arvoa.

Helsingin merellisen strategian mukaisesti kaupunki haluaa edistää rantojen palveluiden kehittämistä. Saunapaikkojen vuokralaisten ja toteuttajien valinnassa on käytössä kaikille avoin hakumenettely ja vuokrat on ennalta määritelty. Saunapaikat luovutetaan jatkoneuvottelujen perusteella 30 vuoden vuokrasopimuksilla. Kaupungin vakiintuneiden tontinluovutusehtojen lisäksi huomioidaan kunkin kohteen erityispiirteet.

Lausunnon valmistelua on tehty yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa 28.2.2022 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen siitä, että kaupungin tulisi ryhtyä toimiin Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen perumiseksi. Aloite on kokonaisuudessaan liitteenä.

Valtuustoaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kaupunkiympäristölautakunnalta

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Minttu Perttula, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 24.11.2021 Vepsä Sinikka Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen peruminen

15.02.2022

Asia/6

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 01.02.2022 § 23